

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 238/04-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. novembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Kataríny Tóthovej, bytom K. n. D., zastúpenej advokátom JUDr. R. B., K., vo veci porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Komárno a jeho rozsudkom č. k. 8 C 222/98-343 z 29. apríla 2003 a postupom Krajského súdu v Nitre a jeho rozsudkom č. k. 9 Co 132/03-374 z 29. apríla 2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Kataríny Tóthovej **o d m i e t a** z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 3. septembra 2004 doručené podanie Kataríny Tóthovej, bytom K. n. D. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. R. B., K., ktoré bolo označené ako „*Ústavná sťažnosť*“. Z jej obsahu vyplynulo, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) a jeho rozsudkom č. k. 8 C 222/98-343

z 29. apríla 2003 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 132/03-374 z 29. apríla 2004.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla:

„Návrhom zo dňa 07. 09. 1998 sa žalobca domáhal, aby súd privolil k jeho výpovedi z nájmu bytu sťažovateľke z toho dôvodu, že sťažovateľka ako nájomníčka bytu vo vlastníctve žalobcu neplní svoje povinnosti vyplývajúce jej z nájomnej zmluvy, neuhrádza riadne a včas nájomné a výdavky spojené s užívaním bytu.

Sťažovateľka v konaní pred súdom prvého stupňa uviedla, že uhrádzala pôvodné nájomné a výdavky spojené s užívaním bytu v sume 723,- Sk mesačne a nie v žalobcom požadovanej sume 1.730,- Sk, nakoľko žalobca od nej požadoval a požaduje neúmerne vysokú, ničím nepodloženú a neadekvátnu sumu na základe jednostranného zvýšenia.

Sťažovateľka niekoľkokrát počas súdneho konania namietala dodávku teplej vody a kúrenia, výpočet nájomného a celkový objem vykurovania. Opakovane zdôrazňovala, že je ochotná platiť viac, no na základe objektívne stanovenej kalkulácie.

Rozsudkom Okresného súdu v Komárne zo dňa 29. 04. 2003 č. k. 8 C 222/98-343 bolo žalobe vyhovené, súd privolil žalobcovi k výpovedi z nájmu bytu. Po podaní odvolania sťažovateľkou Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 29. apríla 2004 č. k. 9 Co 132/03-374 rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil...

V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa uvádza, že vykonal dokazovanie a ustálil skutkový a právny stav. Podľa názoru sťažovateľky však nie v dostatočnom rozsahu...

Vzhľadom na námietky sťažovateľky k výške zálohových platieb bolo nariadené znalecké dokazovanie, výsledkom ktorého bolo, že znalec Ing. A. V. konštatoval nesprávnosť výpočtu výšky úhrady za dodávku tepla. Posudok ďalšieho znalca Ing. M. V. bol opačný. Vyčíslenie poplatkov spojených s užívaním bytu považoval za primerané skutočne dodanému produktu.

Sťažovateľka vzhľadom na rozdielnosť stanovísk oboch znalcov navrhla doplniť dokazovanie nariadením kontrolného posudku ústavom. Súd jej návrh zamietol s odôvodnením, že predmetom návrhu je neplatenie úhrad a nie ich výška a určenie. Námietky sťažovateľky súd označil za účelové. Súd svoje odmietnutie zaoberať sa

pripomienkami sťažovateľky k vykonanému znaleckému dokazovaniu zdôvodnil aj tým, že jej námietky boli len vo všeobecnej rovine a že znalec Ing. Václav pri svojom posudku... vychádzal z neplatnej vyhlášky...

Súd neprihliadol na námietky ani po zhodnotení výpovede svedka...

Sťažovateľka podala proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa odvolanie. Opätovne vyjadrila nesúhlas s výškou platieb, ktoré stanovil jednostranne a neobjektívne žalobca...

Krajský súd po odvolaní sa na ustanovenie § 696 ods. 1 Obč. zák., vyhlášku č. 60/1964, vyhlášku 15/1992 Zb. a predpisy nájomného bez zaoberania sa námietkami sťažovateľky dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je v celom rozsahu vecne správne a preto ho potvrdil.“

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd jej sťažnosť prijal na ďalšie konanie a vyniesol tento nález:

„Rozsudkom Okresného súdu v Komárne zo dňa 29. 04. 2003 č. k. 8 C 222/98-343 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 29. apríla 2004 č. k. 9 Co 132/03-374 a postupom predchádzajúcim týmto rozhodnutiam došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu upraveného v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozsudok Okresného súdu v Komárne zo dňa 29. 04. 2003 č. k. 8 C 222/98-343 a rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 29. apríla 2004 č. k. 9 Co 132/03-374 sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu v Komárne na ďalšie konanie.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh vrátane sťažnosti predbežne

prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho prejednávania.

Sťažovateľka tvrdila, že bolo porušené jej právo na súdnu ochranu, pretože „má právo na to, aby sa súd v prejednávanej veci, ktorá sa jej priamo týka, kvalifikovane zaoberal jej námietkami a tvrdeniami. Súd jednoducho konštatoval, bez udania jediného dôvodu skutočne zdôvodňujúceho jeho postoj, že jej námietky k výške nájomného a celkovému vyúčtovaniu sú účelové a preto sa nimi nemieni podrobnejšie zaoberať. Obranu sťažovateľky súd bral na ľahkú váhu a de facto rozhodol len na základe tvrdení žaloby, ktoré boli počas súdneho konania vykonaným dokazovaním vyvrátené, a nie potvrdené...

Na jednej strane súd umožnil sťažovateľke vyjadriť sa k prejednávanej veci a zákon jej umožňuje podať odvolanie, avšak vzhľadom na nezaobranie sa jej pripomienkami a dôvodmi jej odvolania to možno považovať za alibizmus – v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR“.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Právo na prístup k súdnej ochrane však nemá absolútnu povahu. Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane a k súdu ako k orgánu verejnej moci, ktorý vykonáva súdnu moc podľa čl. 142 ústavy. Právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa po splnení predpokladov ustanovených zákonom stal účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd musí osobe (právnickej aj fyzickej) umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu

(II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) právo na súdnu ochranu sa však nestotožňuje s procesným úspechom.

Právo sťažovateľky na súdnu ochranu zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1999, Recueil III/1997). Ústavný súd zhodne s Európskym súdom pre ľudské práva však neskúma, či sú dôvody uvedené v rozhodnutí vecne správne (*Van de Hurk v. Holandsko* z 19. apríla 1994, A, č. 288, § 61, správa Európskej komisie pre ľudské práva vo veci *Fouquet v. Francúzsko*, Recueil I/1996, s. 29). Je vecou ústavnej zodpovednosti celej sústavy všeobecných súdov, aby chránili zákonnosť spôsobom, ktorý je vecne správny, primerane odôvodnený a nie je arbitrálny.

Z predložených rozhodnutí ústavný súd zistil, že rozhodnutia obidvoch súdov, t. j. rozsudok okresného súdu č. k. 8 C 222/98-343 a rozsudok krajského súdu č. k. 9 Co 132/03-574, sa týkajú privolenia k výpovedi z nájmu bytu.

Okresný súd po preskúmaní splnenia procesných podmienok a po vykonaní dokazovania rozhodol rozsudkom v neprospech sťažovateľky (odporkyne v tomto konaní) a privolil navrhovateľovi k jej výpovedi z nájmu bytu (pričom vyhodnotil vykonané dôkazy).

Krajský súd ako súd odvolací vo veci odvolania sťažovateľky (odporkyne) konštatoval, že okresný súd postupoval v súlade so zákonom a podľa § 219 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) rozsudok okresného súdu rozsudkom č. k. 9 Co 132/03-574 potvrdil v celom rozsahu ako vecne správny.

Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu ústavnoprávnych princípov konania (čl. 46 až 50 ústavy). Táto právomoc ústavného súdu

však nie je spojená so vznikom oprávnenia a povinnosti hodnotiť názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov, ak tento výklad a použitie zákonov neporušujú uvedené ústavnoprosesné princípy (II. ÚS 54/02). Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrálne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a súčasne by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu nielen neznamená právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

Ústavný súd dospel k záveru, že označené rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu neobsahujú také skutočnosti, ktoré by poukazovali na možnosť porušenia označeného základného práva alebo ktoré by svedčili o porušení ústavnoprosesných princíпов (čl. 46 až 50 ústavy), a nie sú ani neodôvodnené, ani arbitrálne.

Sťažovateľka namietla porušenie základného práva na súdnu ochranu takým postupom okresného súdu a krajského súdu, ktorý zjavne nie je v príčinnej súvislosti so žiadnym porušovaním základných práv. Sťažovateľka bola odporkyňou v označenom spore, všeobecné súdy v jej veci na základe jej návrhov konali a rozhodli, svoje rozhodnutia náležite odôvodnili na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva. Preto nemôže nahrádzať postupy a rozhodnutia všeobecných súdov spôsobom, akým to požaduje sťažovateľka, a tak preberať na seba ústavnú zodpovednosť všeobecných súdov za ochranu zákonnosti podľa § 1 OSP, ak sa táto ochrana poskytla bez porušenia ústavnoprosesných princíпов ustanovených

v čl. 46 až 50 ústavy, ktorých ustálený výklad vyplýva zo stabilnej judikatúry ústavného súdu.

Ústavný súd, vychádzajúc zo skutkových okolností, ktoré vyplynuli z predložených rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu, z právnych východísk a záverov, odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. novembra 2004